

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnaci”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Cercetare la Orăștie.

Cu cât temeiul e scrisă petiția (recursul) partidei noastre românești, și ce batjocură e contra-recursul slujilor lui Farkas!

Precum am mai zis'o, lupta cea grea și mare între partidul cinstei, omenești și naționale, partidul nostru românesc, și între partidul stricăciunii, al adusului de vinturi evreu Farkas, în jurul căruia s'au adunat roată toți cei-ce clocotesc de ură în contra a tot ce e românesc, apoi toți speculanții mișei, cari știu că făcând pe căpăii ori pe uneltele păcătoase ale evreului blăstămat, își ung degetele cu arginți de-ai lui Iuda, de-și pot plăti toate datorțiile în care înotau până 'n grumazi înainte de alegeri, alții de-și pot zidi case, de cari înainte de alegere nici nu visau, alții de-și văd visul cu ochii: crîșma puturoasă, în care împart venin nenorocitului popor, alții alte trebșoare, cari de cari mai... de nimic, — lupta aceasta nu s'a încheiat cu alegerea din 2 lunie a. trecut, ci ea să urmează mai departe, cu nu mai puțină înverșunare și încordare de puteri, pe alt tărîm: pe cel al căutării de dreptate înaintea judecăților țării! Ca în jurul lui Anticrist s'au adunat toți răii și păcătoșii de printre noi, în jurul evreului Farkas, dînd cu el mîna, ca să poată călca pe grumazi fecioara curată și nepătată: Dreptatea poporului nostru, și să ne poată fura Dreptul nostru!

Ne e încă viu în aducere aminte șiragul de mișelii ce s'au săvîrșit în ajunul alegerii trecute, apoi în ziua ei, la Orăștie, — ca și pe aiurea.

Apărătorii dreptății poporului român din acest cerc, n'au putut lăsa neurmărite zecile de feluri de crime pe care partidul contrar le-a săvîrșit în contra libertății și curățeniei alegerii acesteia, — și de aceea 10 dintre alegătorii noștri, au înaintat recurs la Curie, cerînd

să vie județii înalți ai țării, ca să le arătăm aci la fața locului, din gura martorilor tîrîți chiar din tabăra contrară naintea lor, în fața jurămîntului, — să le arătăm ce »alegere» s'a făcut aici de a putut să se dea carte de »deputat al Orăștiei și jurului ei», unui om ce n'are nici o inimă pentru marele popor al cercului, care nu face nimic pentru acest cerc decît să învenineze sufletele, să cumpere, să deprindă pe oameni a-și vinde de dragul trebșoarelor lor, tot binele mai înalt al tuturor, al poporului întreg, al neamului!

Fiind recursul foarte bine rînduit, pus pe temeiuri tari, — Curia s'a văzut silită a hotărî, că va face dară cercetarea cerută de partidul nostru românesc. Inzadar au umblat pe la spate, ba acuși tîrîndu-să în coate și 'n genunchi, agenții de nimic ai partidului contrar pe la Curie, cerînd ca să respingă din capul locului recursul românesc, fără a intra în cercetarea celor înșirate în el, — Curia n'a putut respinge recursul. A rînduit cercetare.

Atunci, învățați de sfetnicii lor, au dat și ei un contra-recurs, ridicînd ei un și mai lung șir de plîngerii contra partidului nostru, spunînd că nu ei au umblat cu arme neiertate, ci noi, hoții de păgubași! Încă am trebui băgați și în temniță, pentru-că am cercat să ținem sus steagul cinstei poporului nostru!

Vom arăta în cele următoare, scoțînd datele din înșasi hotărîrea Curiei, — că ce anume lucruri vor fi cercetate de județul trimis de Curie, din cele cerute de recursul românesc, și ce din cele date înainte de contrari spre cercetare.

Iaca privitor la ce cere recursul românesc să se facă cercetare și ascultare de martori:

Recursul românesc.

1. Că s'a făcut cumpărare de suflete, prin aceea, că: alegătorul Nicolae Deian din Gelmar a căpătat 10 cor. dela Berivoi Laszlo, ca să voteze pe jidanul Farkas. Să se asculte privitor la asta cei numiți, apoi ca martori Ilie Ciurdăresc lui George d.n Gelmar, adv. Rafael din Geoagiu și alții ce să vor numi. — Tot ca dovadă că au fost cumpărați cu bani, să se cerceteze, că drept e, că George Ciurdăresc din Orăștie și Lazar Adam de aici, au primit dela Bocz Soma (dela banca ungurească) cîte 50 cor.? — că lui George Vasilo din Sereca, i-a dat tot Bocz înainte de votare 20 cor. după votare, dacă a văzut că a votat cu ei, încă 40; lui Nicolae Arănesc din Sereca înainte de votare, 30 cor. după votare încă 30 cor. lui Ion Samoilesc lui Petru din Beriu înainte de votare 20 cor. după votare încă 40. — Steiner Găspăr din Uroi a dat lui Pirv Iuon, Moga Iuon lui Niculae, Aron Mermezan și Iuon Brîndușa din Uroi cîte 50 cor., — Bocz a dat apoi lui Ilie Licesc, Iuon Romosan, Oancea Aron, Izidor Arsu, Iuon Moldovan misarășu, Ilie Dîncan, George Drăgan, Iosif Hejuș și Petru Sponor (cizmaru) din Orăștie, cîte 50—100 cor.; lui Lup Petru și Nistor Bădălău (fost „cantor”) și Eftemie Stefanie din Sereca, cîte 100—500 cor., lui Boșorogan Nistor și Ilie Moranciu din Sereca, cîte 30 cor. ca să nu vie la vot!; Drencsák István din Cugir a dat lui Tăban Petru lui Iuon 30 cor. Și altora!

2. Să se cerceteze: de s'a dat mîncare și beutură înainte de alegere în scop de a cîștiga pe oameni: Să va dovedi cu 48 de martori, că hotelierul dela „Transsylvania”, Stephani, în ziua de înainte de alegere (ba și înainte de aceea) ca și în ziua alegerii, a ținut închiși în sala cea mare a hotelului pe alegătorii prinși cu ghitlul de pe sate și de aici din oraș, precum pe George Ciurdăresc, Iuon Oprean bătrînu, Aron Oancea, Iuon Oprean tineru, Ilie Dîncan, Nicolae Popovici Titu, Nicodin Brudari, Ilie Șicesc, Iuon Moldovan și alții din Orăștie, apoi Bădălău, Stefanie Eft. Arimesc, din Sereca, Bărboiu Avram și Sa-

moilă, Lazaro Simion, Stefanie, Gridan, Tivărușii, și ceilalți ortaci din Beriu, Vlad Alexă și Bacheș din Turdaș; Mitea Iuon, Viorel-Luncean, Francu Axente și Serafin Mițariu din Șibot, și pe alții, — și i-a înfundat cu beutură și cu mîncare, până ce unii din ei, picau pe jos beți ca porcii. Ca să nu mai poată scăpa cumva din mîndra ariștă, ușile stăteau închise pe ei și cheile le avea pîndurul dela pretură Popovici, și „inspector” peste binemirositoarea marfă și sală, era căpitanul de poliție Baksay și Karli Schulleri.

Spre a să adevărul acest lucru și a să vadă bine de tot și naintea judeului cercetător, icoana grețoasă a salei dela „Transsylvania” prefăcută în acele zile în temniță, plină de mîndrie și de felurite duhori a oamenilor beți, — să vor asculta, afară de cei numiți, încă vre-o 50 martori, — tot cam de cei ce au avut fericirea a înghiți aerul acelei temnițe în acel timp, precum și de cei cari au văzut tot lucrul, și fără a face parte din hoarda închisă acolo.

— Să va face cercetare, ca să se dovedească, cum alegătorii de peste Murăș: Găzdău Filip și Micșa Ambrozie din Eeredeu, Ioan Cozma din Geoagiu, Adănesc Avram Marc Avr. și Irimie Căzan din Mada, Ion Crișan I. Dumitru din Balșa, Buda Iuon din Porcurea, popa Marian Gyuri din Valea-iei și alții din pretura Geoagiului, 35 inși, au fost adunați cu ghitlul o zi înainte de alegere prin notari și închiși în curtea Jidovului Mahler Lipot din Geoagiu, și din porunca Jidanului Szegő, au fost ținuti și îndopați cu beutură și mîncare (stale-ar în gît cînd or murli), până mîne-zi.

— Să va face cercetare de nu e drept aceea, că pe acești oameni i-a pus apoi în ziua alegerii pe trăsuri, beți din greu, și lîngă tot alegătorul un gendarm ori o cătană, și solgăbirăul în frunte căpitan peste trupe de amețiți, — și așa i-a condus el, omul stăpînirii, care n'are drept să se amestece în alegeri, cum duci o ciurdă mînată dinapoi în curtea dela „Transsylvania” unde au fost vizitați de însuși Farkas de mai multe ori, și de ael duși să voteze cu fiul lui Iuda, în contra creștinului și Românului! Vor fi ascultați oamenii înșiși și notarii și solgăbirăul, sub jurămînt, de nu s'a petrecut lucrul așa.

— Să va cerceta de nu e drept, că Farkas a mers însuși cu hotelierul în pivniță și a ales buturile de beuturi ce să se desfunde pentru cei prinși; — că au omenit gros de tot, de să vedea de-o poștă pe ei că-s „omeniți“, pe Arsu Izidor, George Dragan, Titu Kirnean, Petru Sponsor, Frincu Axente, Herlea Niculae I. Eneas, Herlea Aron, Micu Niculae, și cei doi dascăli din Vaidei Voina și Basaraba, și pe alții ca ei;

— că cei prinși erau păziți de gendarmi și de cordon de soldați și dacă vre-unul voia să iasă din tabără, nu era lăsat!

— că hotelierul Stephani a cheluit cu hărănirea acestor bravi „cetățeni“ două buturi mari de vin, 2 viței, 3 porci și încă atita carne încât socolata lui a făcut 24.000 cor.

— că Farkas însuși să ducea uneori în sală și vedea cum sunt îndopați alegătorii săi!

3. Să face mai departe cercetare dacă e drept sau nu, că inspectorul de școale Orbán din Deva, a cercetat pe toți învățătorii din cerc, în automobilul lui Farkas, și le spunea, că face atfirnătoare dela purtarea lor la alegere, ținuta pe care el s'o aibă față de ei în inspecționarea școlilor! Ba i-a îndrumat de-a dreptul să voteze cu Farkas sau în cel mai rău caz să stea acasă! În urma acestor stăruințe amenințătoare, au și votat cu Farkas dascălii: Vasin din Gelmar, Asleu și Crișan din Șibot, Găzdac din Cugir, Voina și Basarabă din Vaidei, iar 10 inși din alte comune, n'au venit să voteze, în urma aceluiași stăruințe.

4. Să mai face cercetare asupra întrebării, dacă e drept ori nu, că primarul din Binținți s'a reținut și n'a votat, fiind că i-s'a poruncit aceasta de solgăbiraele sale, — așadar că solgăbiraele noastre au făcut presiuni asupra deregătorilor de sub mâna lor, lucru oprit de lege.

Din cele de mai sus, să vede, că recursul dat de partida noastră, e plin de seriozitate și scormonitor de mișelii, dorind a le descoperi și a le pedepsi după cădere. El vrea să vădească:

cumpărarea cu bani a alegătorilor;

îndoparea lor cu mincări și beuturi înainte de alegeri, în scop de a-i cumpăra să voteze;

sîluirea învățătorilor prin mai marii lor dela inspectorat;

sîluirea primarilor prin mai marii lor dela pretură, — tot atitea lucruri neiertate.

Că acestea-s fapte și s'au întâmplat nu cu unu doi, ci cu sute de inși, — o știu și copiii. E rîndul legii a le și dovedi acestea prin ascultarea de martori.

Contra-recursul lor.

E însă o batjocură a oricărei seriozități, aceea-ce partidul celalalt a înaintat la Curie în contra-recursul său. Vom arăta ce anume spun ei că s'a făcut de oamenii partidului nostru, ca să sîlim pe alegători a vota cu candidatul nostru, că de unde nu, toți alergau și să aruncau în brațele ingerului iubit Farkas! Ci-că noi numai prin sîluiri, cu puterea, am făcut pe alegători să voteze cu noi! Dar nu din însuflețire și dragoste de neam au făcut-o. Dragostea i-ar fi mînat la jidovi!

Iacă ce spun ei în contra-recurs și asupra căror lucruri să va face cercetare:

Că preotul din Romoșel, dl Nicolae Roman, dela 1 Aprilie începînd până la 1 Iunie, două luni de zile, în fiecare Duminică și sîrbătoare, în firul slujbei Dzești, urcîndu-se pe amvon (scaun înalt, prins sus în pîrete, de ținut predici, care în biserică din Romoșel nici nu este!) de acolo de pe acela, îmbrăcat în toate hainele bisericesti, de fiecare dată a ținut vorbiri poporului și a numit cu numele pe alegători, provocîndu-i ca să voteze cu Dr. Vlad, căci prin asta fac faptă plăcută lui Dzeu și bisericii. Ca martori despre asta să se asculte preotul gr-catolic Sodor, apoi casierul Vasile Nasta lui Petru, arîndatorul Stoica Adam, primarul Aurel Mihăilă și notarul Truca din Romoșel, — iar afară de aceștia să se asculte încă următoarele 15 mueri: Beka Raveca I. George, Abrudean Raveca, Capetă Susana lui Vasile, Capetă Veronica lui Moisa, Capetă Saveta lui Alex., Abrudean Maria lui Petru, Abrudean Raveca lui Iuon, Cristea Sofia lui Iuon, Florea Maria lui Iuon, Abrudean Ilina lui Pavel, Fenișer Paraschiva lui Filimon, Fenișer Ana, Fenișer Maria, Trif Sofia lui Petru și Cristea Maria, toate *din Nădăștia!*, al 7-lea sat colo peste Murăș, în cercul Geoagiului, și încă: Petru Costea a Kopi, Bura Niculae Gyeku, Bora Avram a Lukului, Tirziu Calita lui Zaharie, Tirziu George Ciuchicaș, Tirziu Niculae Ciuchicaș, Cuc Simion, Piper George și Popa Petru lui Gligor, *toți din Almașul-mare*, colo lângă Zlatna, precum și Suci Petru, Cibian Luca, Cibian Nicolae, Cibian Iuon, Constantin Bucur, Iuon Pasc și Iuon Hurduban, *din Băcăint* (tot de peste Murăș) — Aceștia toți, 15 mueri de peste șapte hotare și pe-atîta bărbați, unii și mai departe, vor „adeveri“, că două luni de zile, dela 1 Aprilie pîn' la 1 Iunie, au fost în toată Duminica și sîrbătoarea la biserică în — Romoșel, și acolo în toată Duminica și sîrbătoarea au văzut pe dl părinte Roman urcîndu-să pe amvon (care nici nu este în biserică) și de-acolo

l'au auzit vorbind oamenilor de alegere și numindu-i cu numele, ca provocare ca să voteze cu Dr. Vlad! Minunate mărturi! Abia așteptăm să le vedem și noi!

— Să va face cercetare, de e drept ce spun „măriile-lor“ în contra-recurs, că: preoții greco-orientali din Vaidei Iosif Popovici (să ne ierte părintele Popovici că-l facem neunit, dar așa stă în recurs că și dsa e greco-oriental) și cu părintele Zaharie Tilicea, dela 1 April pînă la 1 Iunie au făcut în biserică tocmai așa ca și părintele Roman din Romoșel: în hainele bisericesti s'au suit (amîndoi de-odată!) pe „amvon“ (care nici la Vaidei nu este!) și au vorbit (amîndoi de-odată, asta ar fi cam ca în biserică jidovească!, și luminații contra-recuranți, Szegő și soții, au uitat că vorbesc de biserică creștină!), — au grăit poporului de alegeri și l'au poruncit pentru Vlad, că de unde nu, tot să arunca în brațele lui Farkas!

Ca să „adeverească“ acest lucru minunat, sunt puși cîți-va martori din Vaidei, apoi: Robotin Lazar, Kornya Mik'ós lui Rafael, Jude Iuon lui Niculae, Gavrilă Iuon lui George, Crucian Dumitru lui Petru, Gavrilă Ioachim, Trișan Avrum lui Niculae, Robotin Iuon lui Iacob, Robotin Moise lui Iacob, Kornea Lazar lui Iuon, Stanculesc Lazar lui Avram, Jude George lui Niculae, Jude Manoil lui George, Cornea Vasile lui Iuon. *economii din Poiana!* (colo mai spre Zlagna pe Valea Geoagiului), — apoi Giurgiu Vasile, Balta Iuon, Sîrb Iuon, Balta Dumitru, Balta Niculae și alții (de toți 16 inși) din *Băcăia* de peste Murăș, și tot așa și tot în treaba asta puși 10 economii din *Voia*, 8 inși din *Techereu*, 5 inși din *Glod*, 2 inși din *Bohold* (din afară de cercul nostru!) și 5 inși din *Almașul mare* (lîngă Zlatna). Ca și cum toți aceștia ar fi fost în toate Duminicile și sîrbătorile din cele 2 luni înainte de alegere, tot la biserică gr-orientală din Vaidei, și acolo au văzut mereu pe preotul unit cu cel neunit laolaltă predicînd despre alegeri!

— Să va cerceta că drept e că părintele Basarabă din Romos, a făcut tot așa în biserică dsale, provocîndu-i cu numele pe 26 alegători numiți în contra-recurs, să voteze cu Dr. Vlad. Pentru a adeveri asta, cer să se asculte preotul gr-oriental I. Văidean (care ca preot gr-catolic, după socoteala din glavele contra-recurenților, a fost, dară, în toate Duminicile în biserică gr-orientală să vadă cum predică colegul seu gr-oriental!) și preotul săsesc Dr. Amlicher! Interesanți oaspeți să vede că a avut în acest timp părintele Basarabă la biserică sa: pe preotul unit și pe cel săsesc, și în fața lor urca și el amvonul (care nu-i!) și vorbea despre alegere! Iar afară de aceștia, sunt puși ca mărturii: Ignatie German, Nicolae Robotin, George Cornea lui George, Iuon Cor-

nea lui Petru și încă 14 oameni: din *Poiana*, 16 din *Băcăia*, 9 din *Glod*, și 25 din *Almașul-mare!*

Despre preoții din fiecare sat e spus că au vorbit de pe amvon în hainele lor bisericesti, și-s puși ca martori:

contra preotului din Geoagiul, evreul Mähler și vre-o 40 oameni din sat;

contra preotului gr-cat. I. Dreghici din Cugir, sunt puși martori vre-o 30 din loc și vre-o 10 din Vinerea, cu Herlea Aron și Ion Oltean întrei ei;

contra părintelui Ilie Popovici din Șibișel sunt puși vre-o 14 martori din Almașul-mare;

contra părintelui Suci (gr-or.) și Balomiri (gr-cat.) din Balomir, să aduc vre-o 30 martori din *Nădăștie!*;

contra preoților Săcărea (gr-or.) și Muntean (gr-cat.) din Șibot vre-o 12 martori din *Cib!* și vre-o 20 din Almașul-mare;

contra preotului Bude din Pișchint, mărturii din *Techereu* și din *Poiana!*

contra părintelui Botean din Binținți, mărturii din *Poiana* și *Băcăint!*

contra preotului gr-or. Lupșor (și e gr-cat.) din Turdaș, (pe părintele Adam Teodor, l'au uitat!), pun mărturii din *Cib* și *Almașul-mare!*

contra părintelui gr-oriental Ion Cismaș (vrea să zică preotul gr-cat. Ciumaș) din Beriu, martori mai jumătate de sat din Almașul-mare, și o grămadă de Voieni, (pe părintele Trifon l'au uitat),

contra părintelui Costescu din Sereca, martori dela *Techereu*;

contra pîr. N. Andrei din Căstău, martori din *Techereu* și *Glod*;

contra părintelui din Pricaz, martori dela *Poiana* și *Băcăint!*

Și așa mai departe. Astea tot pentru a dovedi că preoții noștri, au ațîțat poporul în biserică, îmbrăcați în hainele sfinte — lucru oprit de lege.

— La Rapoltul-mare a făcut același lucru (urcat pe amvonul care nu-i) părintele Vasile Păltinean, martori vre-o 50 de acolo din sat;

— La Boblna părintele P. Lula tot așa: „Martori“: Jidovul Vilcsek (care să vede că în cele 2 luni de zile mergea și el regulat la biserică românească de să închina lui Christos), notarul Székely, preotul gr-cat. Berinde (care și-o fi lăsat, pasă-mi te, biserică sa pustie, și a mers, după socoteala contra-recursului, la biserică gr-orientală!), apoi 7 martori din Uroi, între cari preotul Antoniu Ungur, învățătorul Mikola, arîndașul Steiner, crîșnarul Viski, Ferencz Bernát și alții (cari toți umblau în vremea asta la biserică în Boblna!), și 8 inși din *Nădăștie!*

Și așa mai departe e făcută întreagă ciufala asta ce să zice Contra-recurs. Apoi: Spun contra-recurenții că aceiași preoți, și iar încep

cu părintele Roman din Romoșel și trec pe la toți cîți înșirarăm și cîți nu, — ci-că în cele 2 luni de zile înainte de alegere, și de ei au mers, dela casă la casă, la toți alegătorii lor și li au spus că: de n'or vota cu Dr. Vlad, nu le vor da deslegare de păcate și așa negreșit ajung în focul iadului și vor suferi acolo toate chinurile lumii de dincolo! Ba li vor lovi și cu blăstăm bisericesc!

Și iară haid cu zeci și zeci de martori luați din al 7-lea ori din al 10-lea sat, cari vor „dovedi“ că dară ei în cele 2 luni de zile n'au mai stat la ei acasă, ci tot în satul cutare, la 2-3 poște, dincoace de Murăș, ținindu-se toți în urma popii și auzind și ce-ar fi vorbit el cu alegătorii între patru ochi! Te miri că popa n'a văzut pe zecii de streini ce-i țin urma și a vorbit totuși cu alegătorii despre toate muncile iadului și de toate spaimile focului, așa ca să audă dară trimișii lui Farkas și să poată mărturisi contra lui!

— Acest Contra-recurs e iscălit de: Dr. Szegő avocat jidan din Geoagiu, ca căpitan al contra-recurenților, apoi de: Baksay căpitanul de poliție din Orăștie Górgő profesor aici, Németh János, Schullerl Fritst și Kárlt fabricanți de spirit, Stephani hotelierul, Ssenéssi Gy., Widmann F. E. negustorul, și Winkler C.

Ce vedem noi din toată această nebună azvîrlire de materii de »cercetat« judecătorește și citare de martori de peste nouă hotare, să mărturisească de un lucru, pe care nu l'au văzut nici n'au auzit de el, și asupra unor persoane pe care nici nu le cunosc?

E numai sămăn, că aci să dă încă urmarea luptei pe viață și pe moarte, între cele două partide. Și partidul celor dela putere, încrezut pe aceea că, din lupta asta și judecătoria tot pe el trebuie să-l ajute să iasă biruitor, — și-a zis: haid să fac, cu orice preț și prin orice blăstămății, cheltueli multe-multe, morman de ele, pe care judecătoria să le arunce toate în circa contrariilor!, să le facem cheltueli de vre-o 50 până în 60.000, să-i și sărăcim, după ce dreptul lor l'am călcat sub călcie! De aceea aducem sate întregi din mari depărțări, să vie ca »mărturii« în pîra asta mare. Oamenii vor spune: Nu știu, n'am văzut. Dar calea trebuie să li să plătească, muntele de cheltueli crește și Dr. Vlad și soții să geamă plătind la ele! Iar de putem găsi cite-un om de nimic, îl facem să și mărturisească strîmb, ca cu atît mai răniți în sufletul lor să rămîna contrarii, — de o să le luăm voia a mai porni la luptă contra noastră!

Acesta e gîndul păcătos al ce-

lor cu contra-recursul: Să deie luptă de nimicire și materială, asupra noastră! Bună nădejde însă avem, că aci arde-se-vor pe degete. Cheltuelile cele mari, cu sutele lor de martori, pe ei vor cădea! Ba nădejdea noastră e, că istețimea avocatului nostru apărător: dl Dr. V. Bontescu dela Hațeg, unul din cei mai luminați și ageri advocați ce avem, — storce-va din gura celor pe care din a noastră parte citați sunt ca martori, astfel de descoperiri, cari să tragă după sine chiar nimicirea păcătoasei alegeri!

E mare lupta ce să urmează prin acest recurs, între cele două tabere!

Lupta asta va arăta, și mai mult decît alegerea însași, — pe oamenii de omenie și pe cei de nimic! Aci vor fi puși în fața judecătoreșii și aduși la jurămint domni mari, cari au umblat cu bani între alegători și îi știu alegătorii înșiși că au dat bani, și acești domni vor fi făcuți să joare, și li vom vedea jurînd strîmb! Și pe temeiul jurămintelor lor strîmbe vor cîștiga pîra, dar ei oameni de nimic vor rămînea în ohii chiar a acelora cu care și-au făcut de lucru și în ai nostri ai tuturora, care vom ști că ei strîmb au jurat!

Asemenea dintre alegătorii cari au primit înșiși bani ori știu că s'au dat bani, și în alte forme s'au cumpărat suflete, — vor fi aduși la jurămint. Și i-om vedea, poate, pe unii, pe cei mai uitați de Dzeu, jurînd strîmb, numai ca să-și scape pielea lor și a mișeiilor cari i-au cumpărat, și vor cîștiga pîra cea de pe hîrtie, dar ei vor fi știuți, pentru aceea, și de copiii lor proprii și de tot satul, că au jurat strîmb, că, prin urmare, sunt cei mai de nimicoamenii de pe lume!

Și nouă ne e destul și atît! Să fie pusă pe fruntea lor pecetea acestui negru păcat. Că dacă nu-l putem dovedi noi, îl va dovedi lor Dzeu și-l va răzbuna asupra copiilor lor!

E cumplită lupta în ajutorul căreia ne aflăm. Că ea va scormoni păcate făcute în umbră și în întunec, în credință că nimeni nu le va ști. Dar știute vor fi și purtătorii lor înfierăți cu pecetea mișeliei pe frunte!

Români! Cînd veniți la Orăștie, avînd să cumpărați ceva dela prăvălie, sau să căutați un măestru, un avocat, un medic, — nu uitați că vă aflați

în orașul, în care Românilor, deși ei sunt mai mulți ca toți Ungurii cu Sașii și cu Jidanii la olaltă, li-s'au răpit drepturile și slujbele dela oraș și din cerc, prin însoțirea Ungurilor, Sașilor și Jidanilor între sine! Socotiți dar, pe cine căutați și cu banul vostru pe cine alintați!

LUNA MAIU.

Cea mai frumoasă lună, dintre toate. Eu aş numi-o: luna gingășiei, a florilor și a iubirei. După April cel cu nărav, Maiu apare ca un mîndru Făt-frumos, pururi senin și cu zimbet pe buze. Și e atît de drăgălaș și e atît de plin de cumințenie! S'a îmbrăcat frumos, în haine de sărbătoare și în alb și vînat a îmbrăcat și ceata crainicilor săi: florile și pomii. Cît vezi cu lumina ochilor, e numai soare și numai viață!

Maiu, Maiu, senin și zimbitor cum ești, tu porți în ochi otravă, și sărntarea ta plină de căldură și îmbrățișarea ta ferbinte, usucă și ucide! Sufletul nostru, vecinic nemulțumit cu sine, nu poate sorbi toată fericirea, ce-o împraștii tu. Și e firesc să fie așa, sau îmi pare mie, că-i firesc. După-ce sufletul nostru a tinjit atîta vreme în nemulțumire, raza de căldură ce ne-o dai tu, dă mai degrabă moarte, decît viață. Luni întregi, înainte de a veni tu, am fost nemulțumiți cu toate; frigul iernii ne-a chinuit, vîntul de primăvară ne-a băgat în oase boală, ochii alease inimilor noastre, vecinic încrunțați și plini de mînie, ne-a rupt nădejdi după nădejdi și ne-am ales din oameni, neoameni. Și cînd vii tu, curat, cum te-a visat dela năceput inima noastră, și plin de farmec și de iubire plin, cum te-am dorit întotdeauna, sufletul nostru tresaltă pe-o clipă, în ochi fulgerări tainice ni se ngrămădesc și simțim în toată puterea ei: viața. Și o simțim frumoasă și puternică și vrednică de a o trăi așa, nu cum am trăit-o până acum. Ci în doiala, după-ce luni întregi ne-a fost chinuitoare, nu ne dă voie să ne bucurăm mult de tine Maiu. Încetul cu încetul ea ne furîșează în suflet toate chinurile de mai înainte și punîndu-le față 'n față cu semnul tău, frumosule Maiu, ne strigă 'n urechi, că viața, ce am trăit-o, și ce vom trăi-o încă, e cea mai dureroasă și chinuitoare clipă a vieții noastre, pe care e mai bine s'o curmăm până cînd ne surizi încă tu, dulce Maiu, și nu revine iară. Această izbitoare deosebire între viața omului de toate zilele și natură, mărește dorul de a nu fi. Căci, vrînd nevrînd, în suflet să 'ncuibă gîndul: de ce nu e viața clipă, dar clipă senină; de ce 99 năcăzuri și numai 1 bucurie este? Și mintea rece înțalege taina și-și face judecata.

Așa mi eplie eu, că 'n Maiu sunt, de pildă, mai multe — sinucideri. Urmăresc de citeva zile anume ziarele. Ochii mei lunecă

peste rînduri repede și găsesc rubrica sinuciderilor, care-s mai multe ca 'n celelalte luni. Sufletele acestea nenorocite, cari își curmă firul vieții în Maiu, îmi închipui că sunt mai alese ca celelalte, mai simțitoare, și nu vrednicesc osînda oamenilor. Pe acestea le 'nțeleg mai mult, ca pe altele. Îmi par bune, de bună soarte vrednice și ajunse în noian de împrejurări felului lor de a fi puțin prielnice. Mai simțitoare ca altele, o moarte frumoasă de Maiu o pun mai presus de cît înghetui vieții... Și cine știe, de n'au dreptate?... S. Bornemisa.

Are drept jandarmul să-ți poruncească în curtea ta?

Pe la noi așa crede multă lume, că gendarmul are atît de mare drept de-a da porunci pentru paza și liniștea de obște, încît de faci larmă mare în casă, poate veni să-ți poruncească să nu mai faci larmă! Așa a crezut și un gendarm din o comună aproape de Solnoc. Un locuitor de acolo, Gortva, își adunase într'o zi de sărbătoare, mulți pretini și-și petrecea cu ei zgomotos de tot, de răsuna și ulița. Gendarmul haid, să duce în curtea omului și provoacă (îndrumă) pe oameni a-și petrece fără atîta larmă! Gazda casei, cum era în voie, a pus mîna pe un par și cu parul în mîna a poțtit pe gendarm să-i iasă din curte, că de nu își capătă el ce 'i trebuie! Gendarmul a făcut arătarea și pîra asupra omului.

Tribunalul din Solnoc a dat acuzatului Gortva, pentru vătămarea autorităților publice, o pedeapsă de patru luni temniță! Tabla regească însă, în zilele acestea, a nimicit osînda tribunalului, spunînd că jandarmii sunt chemați a păzi numai ordinea publică din comună, și nu au dreptul de a pătrunde în casele locuitorilor, decît atunci, cînd li cheamă cineva în ajutor!

Rugare.

Rugăm pe toți acei domni preoți, învățători și alți cărturari de-ai noștri, cărora li s'au dat de cătră biroul despărțămîntului Brad al »Asociațiunii« cărți din »Biblioteca populară a Asociațiunii« spre a răspîndi această bibliotecă în popor, să binevoiască a ne raporta cît să poate mai în grabă despre rezultatele ajunse, trimițîndu-ne dimpreună cu exemplarele, ce li-au mai rămas, lista membrilor cîștigați, cît și banii încasați. Intrucît taxele s'ar fi trimis de-adreptul la »Biroul Asociațiunii« în Sibiu, ne rugăm să fim încunoștiințați despre aceasta, ca să putem ști în care comună cîți membri ajutători avem.

Am vrea să știm și despre felul, cum e primită de popor această bibliotecă și că dintre cei trei numai împărțiți până acuma, care e mai cetit.

Brad, în 8 Maiu n. 1911.

Dr. Traian Suciu,
secret. despărțămîntului.

UNELE—ALTELE

Un suflet bun.

— Vasile Bodiu din Beiuș. —

În sfintele sărbători ale Paștilor, bunul Român și creștin Vasile Bodiu, din Beiuș, s'a dus la dl adv. Dr. Gavril Cosma din același oraș, și i-a făcut cunoscut, că în urma îndemnurilor calde cetite prin foi, demult s'a sălășluit și în sufletul lui dorința de-a aduce și el un prinos, după a lui puteri, pentru ridicarea gimnaziului din Brad, că vede și el și pricepe de câtă lipsă e pentru poporul nostru să se înalțe și această școală în rînd cu școlile mari de un fel cu ea. Puterile sale materiale mărginite nu i-au făcut înse cu putință, să dea un dar mai vrednic, că-i om sărac. Și-a zis însă în cînstitul seu suflet: Dacă n'am acum odată, pune-mă-voiu și voiu aduna rînd pe rînd, cînd mi-a da Dumnezeu ceva prisos și cît îmi va da. Și a început a pune de-o parte în acest scop, în o zi 10 cruceri, în alte cinci, în alte douăzeci, după cît îi da mîna. Și după adunarea pe rînd în ani de zile, cînd acum a văzut că s'a adunat bănuț cu bănuț de s'au făcut 10 (zece) coroane, s'a dus cu ele la dl avocat Cosma, și l'a rugat să le trimită acolo unde să cade, la gimnaziul din Brad! Și dl adv. le-a trimis. »Nu dau mult, că nu pot mai mult«, — a zis bunul om, »dar cît dau, dau cu suflet curat, că văd că mintuirea de altundeva nu o să-i vină săracului nostru neam, decît din învățatură, din știință mai bună ca cea ce o are azi! Și asta și-o cîștigă în școlile sale.

Cît de grăitor e faptul acestui cînstit frate al nostru Vasile Bodiu din Beiuș!

Fie ei pildă la mii și mii de alți frați Români, din popor, ca și dintre domni!

Cînd fiecare ar zice: Pun din ce-mi dă Dumnezeu, în toată ziua un ban doi de-o parte, pentru a-i jertfi la capătul anului unui scop cultural oarecare, — ce frumos s'ar ridica pe cerul neamului nostru steaua Culturii române celei mintuitoare și la biruință ducătoare!

Dă-ne Doamne mulți cari să gîndească și să simță ca Vasile Bodiu din Beiuș!

Frumoase danii.

Împlinindu-se 25 ani decînd s'a înființat de către «Asociațiune» școala civilă de fete din Sibiu, — întru amintirea acestui fapt îmbucurător, s'a deschis o colecție (adunare de daruri) dela bineprețitorii acestei școale și dela foste eleve ale ei, pentru a pune temelii unui Fond Iubilar de 25 ani, al Școalei, care să-i fie de bun sprigin în multele ei trebuințe.

Îndată ce s'a făcut rugarea către marea obște, au început a veni daruri, și anume pîn' acum dela:

„Albina“ 500 cor., P. Cosma 100 c., Dr. Brediceanu, I. Vătășan, Iosif Lissai, C. Popp, cîte 5 cor., David

Mohan, Eug. Vancu, N. Benția, cîte 3 cor., Velcean 1 cor., Livia Fruma 10 cor., Fam. Dr. Beu 40 cor., Olga Draia, elevă cl. II. civ. 10 cor., Cornelia Man, Dr. Eugen Piso, cîte 10 c., Dr. Liviu Turcu 2 cor., Ir. Pincu 10 c., Else Bergleiter 5 c., Al. Lebu 100 c., Dr. Ilie Iancu 40 c., Lazar Triteanu 20 c., Demetriu Cîmpean, Ioan Rebeaga, cîte 5 c., Pantaleon Lucuța, Mateiu Voileanu, cîte 2 c., Nic. Ivan 10 c., Galacteon Șagău 10 cor., Romulus Perian 2 cor., Pamfilie, Aurelia Reou, cîte 5 c., Dr. Vasile Preda 40 c., Stefan Moga, A. Rusu, Hortensia Goga, cîte 10 c., Virginia Podoabă, Tulia Bogdan, cîte 4 cor., Claudia Goga 3 cor., Dr. Liviu Lemény 30 cor., Maria Lemény, Livia Crăciunescu, cîte 20 c., Văd. Bugarski 10 c., Ioan Budiu, Octavian Neagoș, cîte 2 c., Victor Iosof 1 c., George Imbăruș 2 c., Agapia Vulcu 10 c., Sabina Brote 5 c., Dr. Nicolae Ittu 20 c., Rudolf Trentina 2 c., dsoarele Pipos 3 c., Dr. Atanasie Marienescu 5 c., El. Stroia 4 c., P. Frențz 3 c., Nicolae Togan 10 c., Constanța Balinț, Caliope Boiu, cîte 5 c., Dr. Lucian Borgia 40 c., Dr. Vasile Dan 20 c., Dr. Lady 10 c., Dr. Alexandru Vasilie 5 c., Dr. Moldovan 10 c., Elena Isacu, Suciu, auditor, cîte 5 c., Ilie Măcelariu 10 c., Muntean P. 12 c., Ana Stan, Dr. Roșca, cîte 5 c., Roșca, Mih. Jourca, cîte 3 c., Constanța Dr. Popp 5 c., Leontina G. Proca 10 cor. Suma adunată pîn' acum: 1321 coroane.

Și vor urma încă daruri, căci mare e numărul acelor femei române din familiile noastre cele mai de frunte, cari în această minunată școală și-au primit învățatura lor frumoasă, cultura lor aleasă.

Acestea toate își arată plăcuta aducere aminte de buna lor școală, prin trimitere de daruri pentru fondul iubilat al ei. Adune și dela cei din jurul lor, și trimită, — că spre cînstit scop cer ajutor și daruri!

Goreșpondență.

Merchiașa, 8 Maiu 1911.

Onorată Redacție!

Ziua a doua a sf. Paști, a fost o bucurie pentru poporul nostru din comuna Așel (tr. Mediașului). Tinerimea română din aceasta comună fără deosebire de confesiune, sub conducerea dlui Inv. Mihail Tătar, s'a produs cu o reprezentație teatrală. Sala mare a cancelariei comunale era plină de lume dornică a vedea producția tinerilor. Durere că mulți din cei ce erau chemați și datori a fi aici, au lipsit. Incolo producțiunea, spre bucuria celor de bine, a avut o izbîndă atît de frumoasă încît a stors admirația nu numai a poporului nostru, ci și a inteligenței și poporului săsesc din loc. Iar costumele cele frumoase românești, în care erau îmbrăcați tinerii noștri diltanți, au mîrlit mirarea și plăcerea tuturor.

S'a jucat piesa „Țiganul la cîtane“ de E. Suciu, în care tinerul N. Tăbăcar, Zacharie Florea și Constanța Neamț, au făcut mult haz și au stors aplauze îndelungate. A urmat „Dragostea Unchișului“ de V. Rants, la care s'au distins feciori și fete, între cari am însemnat pe următorii: Maria Călburean, N. Tăbăcar, Ana Berta, Zaharie Florea, N. Ghicășan, Z. Florea, I. Ignat, I. Toțea și M. Sopărtăcean. Această piesă a fost predată cu multă dibăcie. Au fost lăudați toți!

Urmează apoi dialogul în versuri de E. Suciu „Au plecat la tîrg de vite“ predat atît de natural de tinerii N. Țotea și George Diac. A produs mare haz. Publicului prin aplauze le-a răsplătit vrednicia.

Foarte bună impresie și mare plăcere a produs intrarea în sală a 7 feciori sub conducerea harnicului econom Toma Bălburean în costum național de Călușeri, jucînd „Banul Maracine“, „Resteu“, „Brîndușia“ și „Romana“, care foarte au plăcut.

În pauză dl preot Vasilie Stolan, ține o vorbire potrivită, în care spune poporului că aceste zile luminate și mărețe prin învierea Dului ne-au adus nouă și altă lumină, care vădește că și poporul nostru e pornit pe o cale bună de cultură.

Altă vorbire potrivită a spus dl Inv. Mihail Tătar, conducătorul petrecerii, mulțumind publicului și dilentanților pentru producția lor, arată că unul între focurile care au menirea de a răspîndi lumina și cultura între poporul nostru, înființat loc l'ar avea „Teatrul“!

Arată cît de scumpă și neprețuită este învățatura, zicînd că, nu acela e omul sărac, căruia îi lipsește tata și mama, ci acela, căruia îi lipsește învățatura!, etc.

Numai laudă să poate aduce la astfel de conducători.

După terminarea reprezentațiunii a urmat joc pînă în zorile zilei următoare.

S'a încasat suma de 114 cor.

Din străinătate.

În China

a izbucnit o răscoală locală în zilele trecute. În orașul Kanton mulțimea înarmată cu revolve a aprins palatul viceregei, care a ars. Între mulțime și armata regelui a fost și o mică ciocnire, în care au căzut dintre răsculați vre-o 200 de inși. Perderi mari a suferit și armata. Regele însuși abia a scăpat cu viață. Europeanii locuitori prin acele părți, sunt păziți de armată puternică, ca locuitorii chinezi să nu-i atace!

În oraș o parte a armatei s'a dat pe partea revoluționarilor și pentru aceasta a trebuit desarmată

Trecutul, timpul de față și viitorul mașinei de zburat.

Sub numirea aceasta a apărut în zilele trecute la Londra o carte, scrisă de cei mai cu renume zburători ai vremilor nouă. Cartea întreagă e parcă o batjocură la reserșia acelor, cari n'au crezut niciodată în viitorul mașinei de zburat.

La începutul cărții, zburătorul Grünhold pomenește pe cei cîți stegari ai zborului, povestind treagă istoria mașinei de zburat care, neluînd în seamă unele în cărți copilărești de mai înainte, început abia în veacul nostru. Istoria mașină serioasă să ivi abia 5—6 ani înainte, și abia putea de aci pînă colea. Astăzi cam de oameni au, în lumea întreagă mașini de zburat!

La început mașina, chemată deschide omului și porțile împăției văzduhului, abia putea pluti aer cîteva minute. Astăzi un zburător harnic face zboruri de 8—ceasuri, prin aer. În 1909 Blerius pune lumea în uimire cu zborul său peste limba de mare Lamancha deși această limbă nu are mai mult de 27 miluri engleze lățime. În anul 1910 căpitanul Bellenger face zbor de 200 miluri lungime, ca cîteva săptămîni să facă altul peste 400 miluri! Nimic nu arăta dezvoltarea repede a mașinii de zburat, ca tocmai datele acestea.

Astăzi mașina de zburat este și pînă a văzduhului, prin care leargă cu siguranță deplină, de nu l poate stăpîni încă cu desăvîșire. Visul sfios, izvorit din creștinism a cutărui visător, azi e fapt văzut și știut, și omul a învins și cea din urmă piedecă, ce-l răta încă neputincios și mic.

Urmează apoi prorociile ce se fac mașinei pentru viitor.

Paulhan, care în urma renumelui său zbor din Londra la Manchester, o cîștigat premია de 100.000 fonturi șterlingi, (240.000) prorocescă mașina de zburat în scurtă vreme va putea face la ceas 150 chilometri, adică îndoit mult, ca cel repede tren de pe pămînt! Între mai mare decît aceasta nu o să poată ajunge.

Paulhan crede, că mașina de zburat va ajunge, în scurtă vreme, mijlocul cel mai plăcut de călătorie. Pachete nu crede să treacă poarte cu ea vre-odată, cel mult pistole prin acele ținuturi, prin trenul nu a străbătut încă.

Zburătorul Roe H. V. merge departe și spune, că peste vre-o 25 ani, mașina de zburat va face 18 ceasuri drumul dela Liverpool (Anglia) la New York (șădar în 24 zi, față de 8—10 zile ce s'a cerat cu vaporul pe aceeași depărtașe. Mașinile de zburat, cari vor trece peste întinsele mări, să vor face ca să poată odihni din cînd în cînd

pe suprafața apei, lăsându-se jos și apoi ridicându-se iară.

— Interesant articol a scris în această carte căpitanul *Cappor*, despre însămănțarea mașinei de zburat în războiu. Aici ci-că va face armatei slujba de spionaj, cum nu s'au mai pomenit, și va fi mai potrivită pentru aruncatul de bombe ucigătoare, decât balonul de pildă.

Afară de zburătorii numiți, interesante articole au scris încă în această carte *Bleriot*, *Vright T.*, *Henry Farman*, *Wallace R.*, *Howard* și alții.

E carte tare interesantă cu minunate profeții de viitor.

Literatură

Bucura Dumbravă: HAIDUCUL.

Sunt vre-o trei-patru ani de când apăruse romanul: „Haiducul“, întâia oară în nemțește, și peste câteva săptămâni și românește. L'am citit cu plăcere, cum rar am mai citit vre-o carte! Și „Haiducul“, nu să putea citi altcum. Intregă povestirea haiducului Iancu Jianu, e atât de frumoasă și atât de bine rotunzită, încât a citi acest roman e o adevărată plăcere. Fie care pagină ne înălțue, și ne robește sufletul. În „Haiducul“ să arată foarte viu viața veche a boerimeii din Țară, pe când o stricase multul amestec strein, să arată ticăloșia străinilor îmbogățiți pe spinarea Românilor și starea nenorocită în care tinjete țara din Muntenia. Ca un vifor răsare icoana lui Iancu Jianu, frumos, înalt, serios și cutezător. Codrii să umplu de chiote și gloanțele din flinta lui imprăstie sămânța morții pretutindeni, unde e nedreptate și jaf și ticăloșie!

Scene drăgălașe, idilice, de o frumusețe rară, naturale, împodobesc miezul povestirii. Autoarea romanului, o streină iubitoare de a tot ce-i românesc, a reușit să redea viața românească în „Haiducul“ în toată simplitatea ei fermecătoare, cu toate obiceiurile frumoase, bune-rele, și cu toate credințele deșarte, stăpîne în multe locuri încă pe inima bietului Român.

Traducerea pe românește e făcută de dl Teodor Nica, cu multă măiestrie și pricepere. Greșelile din ediția I. sunt îndreptate și în chipul acesta „Haiducul“ în a II-a ediție, eșită acum de sub tipar, e o carte ce să șade pe masa oricărui Român de bine.

Prețul romanului e cor. 2. Pentru poștă să se trimită 30 fileri, căci e carte mare de 440 pagine. Să poate comanda la „Librăria Națională“ S. Bornemisa, Orăștie (Szászváros). Cine vrea să fie asigurat că nu i-se perde pe poștă, să trimită pe de-asupra 25 fileri pentru a i-să trimită recomandat.

Bălăilor și Tămăișii.

„Librăria Națională“ S. Bornemisa, din Orăștie, a scos de sub tipar o broșură de 72 pagini sub titlul: „Bălăior și Tămăișii, 15

povești alese, retipărite din „Foaia Interesantă“, toate povești scurte și drăguțe, scrise într-o limbă ușoară și frumoasă. Să vind cu 50 fil. și 10 fil. poșta, de tot dar' 60 fileri broșura cu poștă cu tot. Foarte frumos dar de citit pentru tineret și băieți de școală face acela, care comandă această carte de povești, anume alese pentru tinerime.

Dacă să comandă 10 de-odată, în loc de 6 coroane să se trimită numai 5 cor. 60 fil. și să vor trimită recomandat, ca pachet.

NOUȚĂȚI

Maestrea Sa. Impăratul Rege care să află de câteva zile în Ungaria, a părăsit palatul său regal din Budapesta și s'a dus la castelul din Gödöllő unde va petrece mai multe zile. La sosirea Sa în Gödöllő a fost așteptat de deregătorii localnici și de alți funcționari ai orașului și de lume multă, care și-a arătat plăcerea că le vine înaltul oaspei Maestrea Sa a vorbit cu mulți dintre cei cari l'au întâmpinat.

Moștenitorul de tron la Budapesta. Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand mergînd spre moșiile Sale din Slavonia, Duminecă după amiază la 1 și jum. s'a oprit în treacăt și în Budapesta, zăbovind cam vre-o două ceasuri aici. La gară a fost așteptat de căpitanul de poliție Dr. Boda și de șeful de gară Boczni. Moștenitorul după sosirea trenului a rămas încă cită va vreme în vagonul său de gală și a isprăvit corespondența (scrisorile grabnice ce avea de trimis), mai apoi a primit la sine pe contele Eugen Karásonyi, în tovarășia căruia a părăsit gara. Până la plecarea celui alt tren, s'a dus cu 2 trăsuri la plimbare. În „Poiana“ orașului s'a plimbat pe jos cam o jum. cias și a admirat frumusețea grădinei, spunînd câteva vorbe măgulitoare la adresa orașului ce o îngrijește. La întoarcere a vorbit și cu alți bărbați de seamă unguri, iar la 3 ore 20 minute a plecat mai departe.

În Slavonia Moștenitorul de Tron stă o săptămînă, cînd să va întoarce iar la Budapesta, ca să se sfătuiască cu Maest. Sa în unele treburi de Curte și militare.

Furtuni. Din multe părți ale țării vin vești, că zilele astea au fost furtuni mari, cari deslănțuite cu multă furie asupra țărinelor, au pricinuit pagube simțitoare. În comunele *Kistomár* și *Kölesd* din comitatul Tolna, torenții de apă au spălat grădinile, furtuna a rupt pomii din rădăcini! Vre-o 20 de case au fost stricate așa de tare, încât locuitorii lor au fost nevoiți a le părăsi. Turme întregi de oi s'au înecat și în toate părțile vezi numai ruină și pustiu.

Pe multe locuri a bătut tare și piatra.

Din *Fiume* vine știrea, că în apropierea gării Dombóvár, ploaia a dus șinele drumului de fer, încît mersul trenurilor s'a întrerupt.

În comitatul Aradului două zile a ținut viforul năpraznic, și în multe părți a căzut piatră mare, ca alunele.

Maialul gimnaziului român din Brad să va ținea Duminecă, în 1/4 Maiu a. c., în pădurea „Crisănei“. În caz de vreme rea, în Dumineca următoare (8/21 Maiu). Taxă de intrare după plac, în favorul „fondului școlărilor morboși“ dela gimnaziu.

Preot în Lancrăm. După-ce dl preot A. Ludu, a fost trimis de consistorul din Sibiu, de capelan protopopesc în Cluj, — parochia Lancrăm (îngă Sebeșul-săsesc) și-a ales Duminecă, în 7 Maiu n. alt preot în locul dlui Ludu. Din 225 voturi date, 207 au fost date pentru tinerul *Ioan Lășița*, fiul primarului comunal. De tinerul Lășița să leagă cele mai frumoase nădejdi. De Dzeu să se împlinească și, pe urma păstoririi sale, cele bune în popor să înflorească.

Jalea trenurilor pentru moartea ministrului Hieronymi. Ministrul de negoț și peste trenuri, Carol Hieronymi, a murit după scurte suferințe, Vinerea trecută. Din privilegiul acestor foile ungurești scot la iveală însămănțarea ce a avut-o acest bărbat cu „caracter de fer“ în dezvoltarea comerțului și a industriei din Ungaria.

Îngropăciunea i-s'a făcut pe cheltuielile statului cu mare paradă și pompă.

Ministrul Hieronymi să zice că a fost unul dintre cei mai de omenie ministri, care a murit sărac.

În chip interesat și-au arătat trenurile însăși jalea lor în ziua îngropării lui: Dumineca trecută. S'a pus lucrul la cale ca Duminecă, cînd va bate ceasul 4., la care cias va fi lăsarea ministrului în mormînt, *toate trenurile în toată țara, să se oprească pe loc, acolo unde-or fi în cîmp ori-unde, și să stea pe loc 3 minute, în semn de jale pentru stăpînul lor perdit.* Așa s'a făcut. Și în cele trei minute, fiecare om din conducătorii trenurilor ca și călătorii de pe trenuri, au stat cu gîndul la Pesta la rara înmormîntare.

Bravură gendarmerească. Ni-s'a scrie din Chișoda (în comitatul Timișului), că biserica noastră românească de acolo, sârbează în fiecare an Joi a doua săptămînă după Paști, pomenirea morților. Tot atunci să fac și rugăciuni pentru buna prază a vitelor și ca Dzeu să dea poporului seu credincios noroc în ele. Iar după amiază să adună poporul năntea bisericii și joacă, — că în oamenii ziua asta de sărbătoare a lor. Să adunase și acum familii multe să privească jocul nevinovat. Ba venise și de prin alte sate câteva familii, la ruga noastră, a Chișodenilor, care în tot anul

s'a ținut din bătrîni, fără să fi avut vre-odată pedecă și fără ca ea să fi fost privilegiu la vre-o supărare ceva.

De data asta, pe cînd lumea era adunată și-și petrecea în povești pacinice, — de-odată ne trezim că vine o patrulă de gendarmi, cu un strajameșter, și fără nici o vină, să acată de pacinicul popor și haid să-l risipească! Strajameșterul po:uncește gendarmului să iee pușca gata de împuns sau de pușcat, — și apoi haid după oameni să-i alunge de aci! A fost o groază în popor. Mai ales femeile și copiii fugeau țiplînd speriate. — Au spart toată petrecerea și au necinstit toată sfințirea zilei, pe care poporul de aci o sârba așa frumos în fiecare an.

Corespondentul nu spune ce vină au băgat gendarmii, dar așa credem, că el au luat-o ca joc ce n'ar fi fost înștiințat năntea și cerută slobozenie pentru el. Dar chiar de n'a fost, — e o barbarie că la noi să cere să ai „slobozenie“ dela deregătorii, pentru lucruri așa nevinovate, ca o horă la pranzic, năntea bisericii! E o restrîngere a libertății cetățenilor, chiar și în treburi așa de casă ale lor, — în cari nu s'ar cădea să-și bage statul și deregătorii lui nasul!

Adunarea ordinară de primăvară a despărțămîntului Subiu, aparținător »Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«, să va ținea în localul școlii gr.-cat. din Șeicamare, la 28 Maiu n. la orele 8 a. m.

„Libertatea“

— cu toate 3 adausele sale —

dela Paști pîn' la capătul anului numai 4 cor!

Celor-ce nu cer și foaia „Bobîrnaci“ numai 3 cor. 40 fil.

Inspector pentru examenul de maturitate dela școlile comerciale gr.-or. rom. din Brașov, a fost numit din partea ministrului de culte Dr. Nicolae Putnok y, directorul gimnaziului de stat din Lugoj, (care de altcum de mulți ani vine au atare la Brașov).

Moarte. Dionisie Sida, notar cercual și membru în congregația comitatensă a comitatului Hunedoarei, după lungi și grele suferințe a încetat din viață în 8 Maiu n., în etate de 56 ani, la Băița (în Zarand). Dzeu să-l odichnească!

Rochia-pantalonii, după-ce a dat bancrot în orașele mari, fiind huiduită de lume a rămas nefolosită. N'a ajuns să fie purtată. Abia arare-ori să mai aude, că a fost purtată ici și ocolo de outare cocoană dornică a face lumea să vorbească de ea! În zilele trecute ci-că ieșise pe e stradă din Tîrgul Murașu, lui o doamnă în rochia-pantalonii, — dar lumea de pe strade a strîmătorat-o atât de mult, încît a fost

nevoită a cere ajutorul și scutul poliției, ca să poată ajunge în pace acasă.

Viitorul conducător al „Asociațiunii“, după cum să vorbește și de toată lumea bună să dorește, va fi dl Andrei Bărsanu, învățatul profesor dela Brașov, până acum vicepreședinte al acestui așezământ cultural. Dl Bărsanu și-a înaintat cerere de a fi pensionat, din profesorat, — iar apoi să va muta la Sibiu.

Direcțiunea Institutului »Albina« a făcut un lucru plin de înțelepciune, când a hotărât, să poștească pe dl profesor Bărsanu, a lua parte ca membru în Direcțiunea »Albinei« din Sibiu în locul răposatului Șuluțiu.

„Furtuna“, banca românească de asigurare, își va ținea adunarea generală de constituire Duminecă, în 14 Maiu n., în Sibiu.

Petreceri.

Tinerimea română din Petroșeni invită la petrecerea împreună cu dans, ce se va ținea Duminecă la 21 Maiu n. în sala hotel »Wagner«, sub patronajul Reuniunii femeilor gr.-or. din loc. Venitul curat e destinat pentru augmentarea școlii gr.-or. rom. din loc.

MULȚUMITĂ.

Comitetul parochial din Mogoș-Mămăligani (protopop, Lupșa), aduce și pe această cale cele mai sincere mulțumiri binefăcătorilor cari au dat ajutor pentru zidirea școlii din Mogoș, indeosebi Dlor: Vasile de Stroescu pentru 500 cor., P. S. episcop Ioan I. Papp Arad 20 cor., »Albina« Sibiu 100 cor., »Auraria« Abrud 50 cor., Dr. Lazar Popovici, medic, Viena 10 cor., Dr. Aurel Cosma, adv. Timișoara 10 cor., Dr. Emil Babeș, adv. Bpesta 10 cor., Ioachim Muntean, prot. Agnita 3 cor., institutului »Frăția« Agnita 5 cor., D. Birăuțiu 5 cor., și Simeon Costinaș 2 cor. Dzeu să le răsplătească.

Cei-ce au mai primit apeluri, sunt rogați a le trimite și ei.

Fulger, uelgind doi oameni și o vacă de-odată! Ni-se scrie din Nojag (cercul Devei): O groznică nenorocire s'a întâmplat în comuna noastră Duminecă, în 7 Maiu n. E-conomul George Ormindean (l. Ioviță) s'a dus la câmp după amiază cu vitele la pășune, însoțit de câțiva copii de prin vecini. Pe la 3 ore pornindu-se o vijelie cum nu s'a mai întâmplat în comună, ei s'au dat sub un măr. Pe când ploaia mai tare, o nepoțică a omului a eșit de sub măr și a început să joace în capul gol în ploaie, »ca să-i crească părul«. Un nepoțel a fugit sub o tufă zicând că acolo nu bate ploaia așa tare ca sub măr. Sub măr au rămas numai ecomul Ormindean cu un servitor al episcopului local.

O vacă de cel puțin 300 cor. tot a acestui econom, a venit la măr să mnce frunze.

Pe când cei 2 oameni stau răzimați de măr și vaca pigulea la frunze, deodată s'a descărcat un trăsnet puternic în măr și a lovit așa de greu pe servitor încât acesta a murit aci îndată cu fluierul la gură. E-

conomul Ormindean a rămas lupțindu-se cu moartea și cu toate că l-se dau toate îngrijirile, nu e nici o nădejde să scape cu zile. Vor rămânea orfani cei 3 copilași ai săi și nefericita lor mamă. Vacă ucisă și ea acolo pe loc, de năpraznicul trăsnet.

Jalea și spaima în comună, e mere.

Rău fac și la mare primejdie să pun în cale, cei-ce în vreme de furtună stau sub arborii

POSTA REDACȚIEI

T. M. Șoala. Trimite de nou mulțumita aceea, că n'am păstrat-o, și acum când ai trimis taxa, n'avem de unde-o mai publica.

I. Meroșca, în Sec. De aici folie îți merg. Ți-s'au trimis de nou numerii din urmă. Dacă totuși nu-ți vin, scrie-ne și-ți vom trimite banii napoi, căci e semn că acolo clova, ori la postă ori în comună, să pune între noi și dta, de nu-ți lașă folie.

Teofan Toma în *Alton III.* Ești plătit pe 1911 întreg.

T. Nichean în *J. sâs.* De aici folie îți merg. Ți-am mai trimis numerii mai noi.

I. Pîp. Nu să poate.

B. Sch. în *Com. de jos.* De aici ți-au mers folie regulat. Adresa e bună. Și-s'au trimis de nou cel din urmă 3 numerii.

V. Pr. în *Mesic.* Același răspuns.

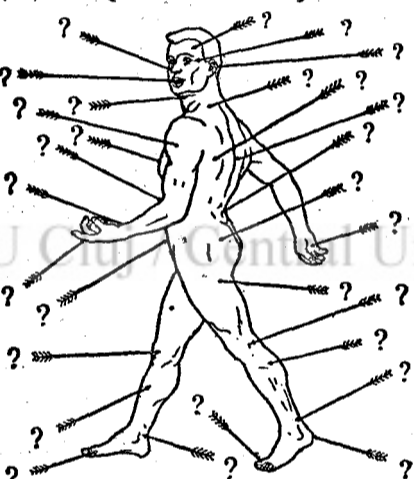
Ios. Tr. în *Follansbee* (America) Trimite, dar scrie scurt și numai lucruri vrednice a fi știute de lumea mare.

De-o fi lipsă le mai prelucrăm și adaugem noi.

I. Mihai în *S.* Am mai scris odată la postă, că nu mai avem acea mulțumită, și o trimiți de nou. Că mulțumite au publicăm decît plătite, cele ce vin numai așa, le lăpădăm, și dacă unii trimite mai tirat și taxa, nu mai avem manuscrisul.

Te sagetează?

(842) (Al dureri?) 18-25

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spurc), slăbie de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorteală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și git și morburi din curent ori răceală. devărat e numai dacă pe sticlă este numele »Feller«. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețeață, rigăeli, haemo-roides și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa

Eugen V. Feller, apotecar
Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab.)

Nr. 531/911

Adjunct.

În postul de adjunct notarial din comuna Șugag (cerc Szászsebes) să caută un om inițiat în afacerile de cancelarie, pe lângă următorul salariu:

1. Salar din casa alodială 800 coroane.

2. Remunerațiune de matriculant substituit 120 cor.

Postul să poate ocupa îndată și va fi timp de 6 luni numai provizor, iar după aceea definitiv în-tregit.

Cei calificați vor fi preferiți.
Șugag, la 24 Aprilie 1911.

Primăria comunei:
G. Grosu, Bergheman, primar. (158) 2-2 notar.

Anunț de căsătorie.

Un tânăr măiestru, care are un venit anual curat de 1200—1500 fl. (3000 cor.) cantă o tinăra de soție, în etate de 18—24 ani, cu cultură potrivită, să poseadă și limba maghiară, să aibă avere 1000—2000 fl. Reflectantele vor afla adresa la Administrația foii, care va trimite scrisorile la locul lor. (172) 1—3

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjeată de un grup de tineri români, fete și feciori, în 4 Martie st. n. 1911, din Pianul-de-jos, au binevoit a supra-solvi următorii domni: Parteniu Culca 4.60 cor., Sabin Savu, not. 2 cor., Valer Savu, not. 2 cor., Nic. Todoran 2 cor., Solomon Veis 2 cor., Meliton Todoran 1.60 cor., Nic. Suci, par. 1 cor., Simion Lașița, inv. 1 cor. Ioan Haiduc 1 cor., Simion N. Cioran 1 cor., Ioan Bena, par. 60 fil, Ioan I. Popa 60 fil., Simion Armean 60 fil., Petru Todoran 40 fil., și Ioan S. Marta 20 fil., cărora și pe această cale li-se exprimă cea mai sinceră mulțumită, precum și dlui Savu Florea, carele ne-a în-cuviințat întrebuintărea localului său în acest scop în mod gratuit.

Total au încurs 105 20 cor., spese au fost 69.20 cor., venit curat a rezultat 36 cor., care sumă s'a depus spre fructificare la fundațiunea »Șaguna« din loc, în favorul școlii.

În numele comitetului aranjeator.
(165) 1—1 **Daniil Ordean, inv.**

Mașinist, caută loc!

Un mașinist, priceput la tot felul de mașini de îmblătit, fie ele m-nate cu vapor ori cu benzină sau oleiu brut, — caută loc de condus astfel de mașini.

Cei-ce au lipsă, să ceară adresa dela Administrația foii. (171) 1—3

CĂSĂTORIE.

Sunt comerciant la un oraș cu ținut românesc bun. Prăvălia îmi merge așa bine, că am venit curat de 10—12.000 co-roane pe an.

În lipsa de cunoștință, îmi caut pe calea aceasta soție. Aș dori o fată de 18—24 ani. Să aibă și ea zeste de 8—10.000 florini. Poate fi și văduvă tineră.

Oferte, provăzute cu fotografie, să se trimită la Administrația »Libertății« sub: »Singurel nu pot să fiu«, — de unde să vor trimite comerciantului. (170) 1—3

Pluguri „Sack“

foarte ușoare, cu rotile cu tot 50 cor. — »Sack mic«, trup de oțel de Stiria (Bácska), grindei de frasin, rotile de fer, cu 38 cor. *Pluguri de Bácska* cu 20 cor. *Mașină de sămănat cucurus și plug de săpat* cu câte 28 cor. bucata. — Invențiune nouă din fabrica *Contelui Teleky Arvéd Drossó.*

Garantez peste tot de lucru solid și ușor mergător. — Să capătă la subsemnatul cu bani. Pe credit per Novembre la oameni cunoscuți.

Ioan Oprean
(128) 6—6 **Koneza (A'sófehér m.)**

Papier à Cigarettes

ABADIE

ALTOI DE VIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil art-ticlu de vânzare!), cât și soiuri de vin: rizling, mușcateler, etc. —

să găsec de vânzare în pepiniera de vițe de vie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC**

DIN BOBALNA

lângă Orăștie, proprietatea dlui **AUREL VLAD.**

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână *jumătate de milion altoi*, tot soiuri ales!

Deși peronospora a potopit în anul de față pe alocurea școlii întregi de altoi, la Bobilna, fiind foarte bine grijite, nu le-a făcut nici o stricăciune, altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, să trimită **Catalogul** cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„DOMENIUL DIN BOBILNA“
a dlui Dr. A. Vlad: Bâbolna, u. p. Szászváros.

NB. Pentru vileții din Ardeal e indeosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vițe de vie, fiind vițele din pepinierile dela Bobilna crescute și deprinse cu clima deluroară ardelenescă. La șes, strește, îi prilește cu atât mai ușor. (34) 8—

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesetură de Bacula; impletituri de sîrmă; hirtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; (160) tinichea neagră și țincuită. 2-10

Să găsec în firma:
CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

Practicant de notar.

Un tinar absolvent de gimnaziu caută o
Cancelarie notarială
 in care să facă praxa recerută pentru a putea merge apoi la cursul administrativ. (173) 1-2
 Adresa lui o dă Administrația foii.

„Város-major Szanatorium”

și
„HYDROTHERAPIE”
 26 odăi aranjate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.
 Telefon 88-99.
 Birou central; stabiliment medical:
 Budapest, Ferenczkörút 29.
 n. a. 8-9; d. a. 3-5.
 Director-șef:
Dr. Cosmutza.
 (884) 19-

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume universal lăncează cele mai bine construite și durabile
MOTOARE și de benzin
LOCOMOBILE oleu brut
 gaz și
 gaz sugativ.

 Lucrarea cea mai Prefurți testine. Plăși
 testină, mai sigu- favorabile. Garanție
 ră, neconturbată! în toată privința!
 841 Reprezentant general: 23-26
Victor Korányi Budapest
 VI, Liszt Ferenc-ter 9.
 Telefon 64-64.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** **Birou de informație și**
Agentură Românească.
 Ori-ce informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și alte foruri, ori-aș informații comerciale și în general în ori-ce cauză, dau în restimp de 2-3 zile ori-și-cui. rezolvând toate chestiile în modal cel mai elastic.
 Urgitez rezolvirea petițiilor. Verbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvirea favorabilă.
 Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.
 Prefurți moderate; serviciu prompt, informații detaliate. (42) 10-20
 La acți aștept la gară.
L. OLARIU,
 Budapest, Lajos utca 141 III/19.

Nu cumpăra

nimic altceva contra
TUSEI,

contra răgușelei, catarului și flegmei, a tusei cu zgîrciuri și a celei măgărești, decât gustoasele
CARAMELE DE PEPT alui
KAISER
 cu chipul alor 3 brazi.

5900 atestate autenticate de not. public dela medici și privați, despre succesul cel sigur.
 Pachetul cu 20 și 40 fil. Doza 60 fil.

Să capătă în **Orăștie** la apotecarul **C Demeter** și la **J. Graffus.**

„ARIEȘANA”

— institut de credit și economii, societate pe acții in Turda. —
 Cheque-Conto 25209. Filială in Iara. Telefon 38.
 Escomptează cambii simple și hipotecare pe lângă 7-8%.
 Face imprumuturi pe obligații Intabulate și caventate cu 7-8%.
 Financializează tot felul de Intreprinderi economice.
 Primește depuneri pe lângă libele și in Cont-curent cu 5%,
 după cari darea o plătește institutul.
 Sume de 5-6 mii coroane să pot ridica ori-cînd, fără abdicere;
 sumele mai mari, după starea casei.
 (154) 3-
Direcțiunea.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil., Roșu 76 fileri.

Vinuri noi: Rizling 56 fil., Rizling și Ruge amestecat 52 fil., Siller 54 fil.

Rachie de trêvero (comină) K 150
 Rachie de comină specialit. » 2-
 Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru in fileri. Vinurile și rachie să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. Vase Imprumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,
 proprietar de vii și neg. de vinuri.
 (15) Világos, (Arad m.) 13-22

Cele mai bune
călcîie de gummi
 sunt călcîiele:

VIN!

Am circa 40 buți de vin, numai original ardele-nesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52 fileri) litrul.

HANS STEPHANI,
 Hotel „Transsylvania”
 11-45 Orăștie. (63)

!! FRUMȘETA !!

CREAM DE BENZOE MYGDALE servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor — dînd totodată și o finețe deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe față și mâni, precum pete, bubite, zgrăbunțe, pisteni (mitesser), precum netezește și zgîrciturile. Fața și mâinile să curată sigur deja la vre-o citeva zile de folosință. Prețul numai 60 fileri.

SĂPUNUL DE BENZOE MYGDALE. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din miroasuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 fileri.

POUDRE VETURIEN. Acopere foarte bine înct nici nu să observe că fața este pudrată. Prețul 1 coroață.

Toate acestea să pot primi dela farmacistul **CORNEL DEMETER,** ORĂȘTIE — Szászváros.

MASINA DE SNODAT TRIFOI
 MECANISM DE CURATIT SIMPLU SI DUREU
 LARGIMEA TOBELI PANA LA 6.50% 1250
 MANABILE CUMASINA DE VAPORI MOTOR SI VARTEU
 MASINA BREVETATA UNITATE UNIBLIT DE SNODAT SI CURATIT TRIFOI
 PRETURILE TINE CONDIRUNI DE PATAV DAVANTAGIOASE CATALOG TRIMETE LA DORINTA GRATIS
Szucs Odon
 BUDAPEST
 VINAG/MEZO-UTCA 66

Halical PREMIER Biciclu
 Executate prima și valoros!
 Catalog gratis.
 Atelierele „Premier”
 Gea mai naltă perfecție tehnică.
 in Eger (Boemia).
 Reprezentant: **Carol Reck, Orăștie.**
 (168) 2-10

Atențiune!
 Sa atrage atențiunea asupra noului depozit de spirt din Orăștie, — unde să poate capăta cel mai iestin și năfăsitificat Spirt, precum și Licuoruri, Vinuri, in detail și in mare! (143) 5-12
Fritz Chrestel
 in Orăștie, Piața poliției.

Comandele să fac urgent și să trimit și cu rambursă!

CEL MAI NOU ȘI MAI BUN LEAC!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curînd, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: *uime, umflături, buboai, cocitură, sugel, bubă-vînată* apoi la *tăieturi de săcure ori de cușit, la durere de spate și de picioare, de mâni, de pîntice, de rință, de limbă, de urechi, de cap, de măsele, de buze, chiar și celui ce cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la tot felul de bube urite de pe trup!*

Leacul folosit *vindecă ori-și-ce boală de acestea.* — Dacă morbul e mai vechiu *coace fără nici o durere, spărgînd rana și trăgînd puroiul (coptura) și rămîne omul sănătos!* — Folosește și la *morburi învechite!* — Și la *arsuri!*

Ori-și-cine care comandă acest leac, e îndatorat, a-mi scrie că ce boală are și de cînd o are? Astfel pot să fac leacul la ori-și-cine cu să le ajute; iar alta mă pot orienta la ori-ce boală sau durere de pe trup, fără a mai fi silit să mai fac spese cu întrebări.

Acest medicament (leac) nu să aștă spre vînzare în nici o farmacie, ci să preștăte de-adreptul de mine! Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, să dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut! — Ca să poată procura ori-și-cine, am redus (scăzut) prețul. Portul postal deasemenea îl plătesc cînd expedez comanda.

Acest medicament (o rudă de 10 cm. lungă) costă numai 1 cor. 50 fileri.
 Două ruzi 2 coroane 50 fileri.

Adresați-Vă cu încredere la
Romul Budoiu-Deleanu
 in Sibiu-Nagyszobon
 (Strada Măcelarilor Nr. 45).

Preț iestin, vindecare sigură!

Acest leac e controlat și de medic, constatînd că e bun.

In afară de cartel!

Fac cunoscut onoratului public din Orăștie și din ținut, că *apa minerală și vindecătoare*

„HORGASS“

favorabil cunoscută, foarte binefăcătoare celor ce suferă de stomac și de intestine, ajutătoare la suferințe de țeve sau beșică, — și cea mai bună apă minerală cu vin, — o aduc în vânzare în Orăștie la dl *David Scharrer*.

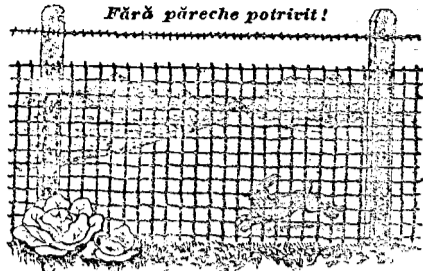
Țin a face un bun serviciu onoratului public, fiind fi atrag atenția asupra acestei ape minerale distinse și ieftine, — și-i cer binevoitorul sprigin. — Cu stimă:

Samuel Sigmund,

arindatorul apei vindecătoare și a băilor dela *Kovasna*.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!
Fără păreche potrieti!

(85) Ușor de mannat! 8-20
Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că

Țesutura de drot „HUNGARIA“

e nelintrecută, distinsă!
Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fieri și mai mult
Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,

fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85.

➔ Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,

:: Strada Cisnădiei Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articli pentru uniforme: săbil, chipiuri, porțepe, mănuși, etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu, ::::: după moda cea mai nouă. :::::

== Comandele să pregătesc în timp foarte scurt. ==

Dela Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla — Szamosujvár

să pot comanda următoarele cărți populare și de rugăciuni.

	K. fl.		K. fl.
Sfântul Antoniu de Padua	—20	Păcală și Tindală	—16
Viața P. C. Vergară Maria	—30	Pe pragul mormântului	—50
Iavorul îndurării sau On. Parochii	—30	Pietatea poporului	—16
Zidirea lumii, Adam și Eva, cele 12 Vineri	—16	Pilde și sfaturi pentru popor	—60
Bocete, adevăcă cântări la morți	—80	Băsete și zimbete	—60
Cartea sănătății	—16	Românul în sat și la oaste	—30
Cartea S. Antoniu cu rug. pe 9 marți	—30	Sfaturi de aur, celea către fericire	—50
Cartea plugarilor	—50	Suspin și zimbire	—80
Carte de desfăcut farmece	—20	Starostele	—30
Chiulțuri de cari strigă feciori în joc	—48	Țiganul în rain	—16
12 Chiulțuri	—24	Țiganul la mănăstire	—16
Codrean craul codrului	—16	Țiganul și magnatul	—16
Dialogul țiganului cu S. Petru	—50	Trandafiri și vioarele	—60
Doine, lacrimi și suspine	—16		
Felicitări în proză și poezie	—30		
Gruia lui Novac	—20		
Joelul sătenilor români	—16		
Leonat cel tinăr	—16		
Lira Sionului	—50		
Omul și lumea	—16		
Patima Dni N. Is. Chr.	—30		
Pământul fericirilor	—30		
Povești erlavioase	—30		

Cărți de rugăciuni.

Icoana sufletului, leg.	1. —
Mărgăritarul sufletului leg.	1. —
Micul Mărgăritar sufletesc leg.	—44
Mintuirea sufletului leg.	—80
Cărțile de rug. și căutări leg.	—20
și alte multe soluri de cărți.	

Cataloge să trimit ori-și-cui gratuit și franco.

Cărțile de sus să pot comanda și dela „Librăria Națională“ din Orăștie.

Comandele mai mici să se facă cu asigurațiuni postale, trimițându-să prețul cărților și porto postal 10—30 fl. ca să se poată expeda în leg. + franco.

(145) 5 6

CAROL KÖNIG

zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu intrarea sezonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din bransa mea, pe lângă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comandele primesc în *Str. Apei 33* (la dl I. Simegh) și la locuința proprie *Str. Rîului nr. 7*.

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,

zugrav de odăi și firme în Orăștie.

(112) 7—10.

Nu numai în

AMERICA

(167) 1—3

zac banii pe drumuri, ci și la noi ușor poți ajunge milionar!!!

Cum să pot cîștiga pe ușor 3 și 1/2 milioane??!!

Cumpărînd dela noi o obligațiune de cîștig cu premie convertită dela

Banca Hipotecară Ungară și una dela Pesti Hazai!!!

Acestea sunt cele mai de valoare și cele mai căutate lozuri, fiind garantate din partea visteriei statului! Ele să vind ca pita caldă! Pentru a înleza cumpărarea lor fiecăruia, le vindem de prezent ambele pe:

36 rate lunare de cîte 10 coroane.

Cele mai mari șanze de cîștig!!!

9 trageri anual!!!

Iată cîștigurile principale: 1,000.000

Coroane 500.000—, 400.000—, 300.000—, 2 de 200.000—, 100.000—, o mulțime de 75.000—, 50.000—, 40.000—, 25.000—, 10.000— și nenumărate mai mici!

Toate cîștigurile acestea ajung în fiecare an la sorți în decursul celor 9 trageri, cari sunt în 5 Februarie, 25 Februarie, 25 Aprilie, 5 Iunie, 25 Iunie, 25 August, 5 Octomvrie, 25 Octomvrie și 25 Decemvrie!

Cu plăcere vindem aceste obligațiuni s'an lozuri și numai singuratece:

Una obligațiune dela Banca Hipotecară Ungară cu 6 trageri anual pe 36 rate lunare de cîte 6 coroane, Una Obligațiune dela Pesti Hazai cu 3 trageri anual pe 36 rate lunare de cîte 5 coroane.

Cine ne trimite rata primă, — adevăcă suma de 10, 6 sau 5 cor., — aceluia îndată îi trimitem Lista de rate legală, în care să induce Seria și Numărul lozurilor ce i s'au vindut, pe baza căreia imediat ia parte la joc. Deja după achitarea ratei prime este îndreptătit cumpărătorul la proximele trageri, iar cîștigurile cu care i-sar trage lozurile, sunt în întregime ale lui. De sine să înțelege, că achitînd și ratele viitoare regulat în fiecare lună, va juca neîntrerupt un șir lung de ani de zile, putînd cîștiga cu acelaș loz și de mai multe ori. După 3 ani, cînd cumpărătorul a ajuns să plătească toate ratele, (cine vrea, poate plăti și mai multe rate de odată), — va primi dela noi lozurile, respective obligațiunile originale și va juca mai departe, fără ca să trebuiască a mai plăti ceva! Făcu la achitarea tuturor ratelor obligațiunile originale să păstrează în casa noastră de fer, sub controla statului. Obligațiunile sau lozurile acestea au o valoare permanentă și să pot vinde oricînd cu prețul de bursă, sau să pot lombardz, zalogi.

Tot lozul trebuie să se tragă și să cîștige necondiționat!

Nime să nu întîrzie cu trimiterea ratei prime, pentru a putea lua parte la tragerile din luna viitoare! Cu zecele, ba chiar cu sutele ne vind comandele în fiecare zi dela sărac și bogat, dela știutor de carte și neștiutor, dela toți aceia, cari doresc a-și nșura greul vieții! Fiecare poate cîștiga milioane! Nu vă resgîndiți mult! Fiecare să-și încerce norocul! Nu ști din ce tufă sare iepurele! Grăbiți deci, tragerile viitoare vor fi în 5 și 25 Iunie! Comandele să pot face pe cuponul dela mandatul postal (asigurațiunea de bani), trimițîndu-se rata primă, — adevăcă suma de 10, 6 sau 5 cor., — și scriîndu-se adresa corectă și legibilă. Pentru achitarea celorlalte rate, vom trimite stimărilor cumpărători cecuri postale, prin ceea-ce vor cruța spesele de porto. Cu deslușiri stăm la dispozițiunea fiecăruia.

ŪSTREDNÁ BANCA ŪČASTINNÝ SPOLOK, Budapest, V., Sas-utca 24 szám.